Nr. 89. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ½ 3 fl. v. a. Tieriesterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 29/17 Novembre 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA

Transilvani'a.

Virtus repulsae nescia — Intaminatis fulget honoribus. — Hor.

Se mi ierte on. publicu cititoriu, déca voiu cita nesce date simple despre mine, cá directoru gimn., déca protocolulu procesului nu mi e iertatu alu reproduce aici, spre descalpare. —

In anulu 1837 cá profes. gimn. chiamatu prin episcopulu rom. cat am lucratu din resputeri pentru redicarea unui gimnasiu in Brasiovu, unde nu se afl'á nici la catolici nemti si ungari nici la romani carora nu le era iertatu pe atunci a-si face scoli inalte. Reteacu totu ce am facutu. — Se vorbésca numai in D. repausatulu abate Antoniu Kovács de Felsalu, consil. regiu etc. Ésa ce scrie acestu barbatu imparatiu in diariulu seu numitu „Adversaria“ cu trei luni inainte de a disparé dintre noi cu cuvintele: „Eu me ducu cu angerii in ceru, tu remani cu invatisceli pre pamentu“:

„Novus Gymnasii Director: Quantumvis nonnulla hujus anni decursu adversa passus sim — inter quae merito referenda est sententia, cujus ad initium hujus anni poncta mitiganda petieram, et quae tam in consistorio, quam in congregatione parochiali publicata non levem honori et cordi meo infixit livorem — dedit tamen bonus Deus non levia consolationis fomenta, unde aspera mitigentur. Huc referenda est illa inexpectata Excellentissimi Praesulis Ordinatio de Dato 8-se Septembris Nro. (episc. 2887/1857 Nr. Locot. gub. 19654/2951), vigore cujus Jacobus Maruschán. (Asia exprima ungurii, si pie defunctului abate era unguru. R) Gymnasii hujus fundator et viginti annorum Professor, mei loco Director provisorius in hoece Gymnasio denominatur — sapienter non minus ac juste; nam, ut ut merita dicti Professoris maxima sint, obstabat tamen mos ille, quo hactenus soli Ecclesiastici hoc munere honorati fuere, obstabat et illud, quod Maruschán catholicam quidem ast ritu Graeco profiteatur fidem, quae praejudicia epitheto Provisorii mutiendae erant. Mihi certe haec dispositio“. Aici finesce fara a complini sentiuti'a si aceste sunte ultimele lui cuvinte scrise cu man'a sa propria in protocolulu: Adversaria Parochiae Coronensis — ab anno 1814 usque 1840, dara inse pana la pag. 181/1857, candu a scrisu acestea insinte de mórte cu 3 luni, dandumi protocolulu respectivu, cá suplinitoriu de actele gimnasiali cele dinainte de 1850.

In an. 1852, 26 Iuliu fericindu Maiestatea Sa imperatulu Francisc Iosifu I. cu presnalt'a inaltiei Sale visita Brasiovulu, abstele atrasu de simtiulu cunitatii a asternutu, credu, in persóna, Mai. Sale una petitiune pentru premierea meritelorul profesorului Iacobu Muresianu, care incredintiata regimului de atunci, se resolvi, ca finduca prof. respectivu insusi n'a petitionatu se retramite.

In an. 1852, 15 Oct. Ecs. Sa episcopulu acum archiepiscopu Colocense Dr. Haynald, candu si celebr'a primitiele sale episcopale in Brasiovu asecurá in faci'a corpului profesorale pe prof. M., ca va porta grigia parentésca de viitoriulu lui si alu fiiloru lui. —

Dela tóte fóstele Gubernia, pana si dela celu presentu Muresianu a seceratu numai lauda si nici odata, nici cea mai mica displacere nu i s'a descoperitu, cá directoru gimnasiale.

Escel. Sa d. episcopu Dr. Michaile Fogarasy de Gy.-Szt.-Miklos etc. pana adi numai lucruri laudabile si laudate a binevoitu a tramite la directorulu I. M. si va martorisi, ca redicarea gimnasiului superiore rom. est. din Brasiovu are a se multiumi virtutii patriotice a lui I. M. —

Mam'a mea Acastasi'a M. nasc. Fogarasy din Sinterégu (Somkerek) m'a invatiatu, cá pentru adeveru si dreptate se suferu tóte, ca aceste virtuti nici odata nu me voru lipsi de onóre si de odihn'a conscientii, fara care viéti'a nu e viétia, ci numai o fantoma pe pamentu. Tat'a Ioane, stegariu granitiariu in resbelulu cu Prusi'a, apoi preotu in Rebrisiór'a distr. Naseudului mi repetiea: Nu fi scl.avu (robu) pantecelui, nici placerilorul, nici multiumirii patimilorul si afectelorul, ca omulu nu e omu, decatu animale (dobitocu), pana atunci, pana candu nu se face sclavu consciinctii si mintii sanetóse. De aceste suvenire parintesci me tienui pana astadi si cá Directoru si cá Redactoru. Urmandu cuvintele strabunului Ciceron: Non nobis sed patriae nati sumus. Nu ne-am nascutu pentru noi, ci pentru patria.

Suspendatu. Cá directoru si prof. gimnasialu sum suspendatu dela oficiulu publicu si dela intregu salariulu, pentru ca foi trasu in judecata criminale pentru pronunciamentu, cá Redactoru alu „Gazetei Transilvaniei“ — de 18 si mai bine ani. —

Decretulu de suspensiune din 18 Novembre an. 1868 dela supremulu Directoratu cu Nr. 3470 descopere*), ca tribunalulu scaunului Muresiului, impoteritu de in. ministeriu, pentru judecarea crimeloru de conturbarea pacei publice, in reportulu adresatu catra Esc. Sa r. comisariu transilvanu, cu data din 4 Novembre Nr. 2360 cerú, cá findu a se trage la cercetare criminale (speciale) pentru crim'a de turburarea pacei publice, ce a comis'o Redactorulu „G. Tr.“ si totu odata directoru gimn. cu publicarea pronunciamentului; se se suspinda din oficiu, si Esc. Sa d. episcopu provocatu prin r. guberniu sub Nr. 25.212, 13 Novembre a. c. cá se me suspenda dela oficiu cá directoru, profesoru si de salariu, me suspinde si dispune cele de lipsa pentru docerea oficiului.

Acésta fapta complinita dupa unu servitiu de 20 ani cá profesoru si 11 cá directoru se publica si in „Egyházi és Iskolai Hétilap“ din Alb'a Iulia, si in „Kr. Ztg.“, care adause dela sene „bis auf Weiteres“; eu cele de susu le insirai numai, pentruca nu mi se iertà a publica martoriseirile mele inaintea tribunalului, spre ami arata nevinovati'a, si cá nu cumva se judece on. publicu cititoriu, ca din vreo crima, nu scliu, care, or din alte nesjunse am devenitu suspendatu de oficiu. —

N'am conspiratu de candu sum pe lume cu nime, nici macar in contra vreunui individu, cu atatu mai pucinu in contra intregitatii statului; si juru, ca nici nationea mea n'a visatu de asia ceva; am publicatu nu cu anteiu pron. acea dechiarare, simpla de doriutie, ca ea cá esita in site diurnale inainte, am publicat'o numai cá o dechiarare franca si leala a dorintieloru nationei, facuta cu cugetu numai, cá se se faca unu servitiu in regimu, spre a audi, care sunt'u dorintiele romanilorul, cá se scia, candu va veni inainte proiectulu uniunei, cum póte multiami si pretensiunile de dreptu nationalu politicu ale romanilorul transilvani. Am martoritu inaintea tribunalului, cam cum am scrisu si in Nr. 86 alu Gazetei, adaugundu, ca „a tiené la sanctiunea monarchului“ constitutiunalu „si la juramentulu seu“, in care se cuprinse si dreptulu nationalu politicu alu nationei romane, finduca elu cá atunci in deplina valóre, martorisii, ca „a tiené la sanctiunea monarchului si la juramentulu seu e virtute, civica, dar nu agi-

*) Sum de credintia, ca nu mi se va imputá descoperirea secretului oficiului, finduca acum nu me aflu in oficiu. — R.

tare“ scl. scl. N'am confugitu la gratia, ca dreptulu si inocintí'a nu me lasá.

Prin focu se curatia aurulu; dupa nevoi soferite se voru dovedi de nou lealele simtieminte patriotice ale romaniloru pr., care nu se potu nadusi prin scorbiri diurnalistice nici prin actiuni de capitalu politicu. De acea refugu la intregele cuvinte de susu ale strabunului Oratiu. —

Iacobu Muresianu m/p.
Redactoru.

Cestiunea nationalitatiloru se pertractéza on. o resignatione din tóte partile pré decisa. Ungurii nu concedu nimica din tiesetor'a proiectului comisionei, si propunerile lui Deák nu au terenu de multiamirea pretensioniloru nationale. Ungurii o dicu pe facia, ca unitatea limbei maghiare preste totu o cere unitatea si intregitatea statului si in Ungari'a e numai una natione politica ces maghiara. Romanii, serbii si rutenii se lupta pe intreconte pentru deplina multiomire si garantia a desvoltarei nationalitatiloru, tienendause si recomandanda proiectulu seu. Ce e mai multu, ca in siedinti'a din 25 depotatulu Dobrzansky a disu categoricu, ca dela fericit'a deslegare a cestiunei nationalitatiloru depinde pacea interna a statului; demostra apoi din istoria si diplome, ca nationile dela inceputulu regatului au avutu deosebite guvernemente nationale, ér prerogativ'a limbei maghiare si a lustu inceputulu numai dela finea secululoi 18; si in fine afirma, ca legislationea nici ca e competenta a deslega cestiunea nationalitatiloru, fara deplin'a invoire a nationiloru resp. Apara proiectulu minoritatii.

Dupa unu telegramu alu lui „Kr. Ztg.“ din 29 Nov. „Monitorulu Romaniei“ publica schimbarea ministeriului asia: Presiedinte Dimitrie Ghica; esterne M. Cogalnicénu; interne A. Golescu; finantie Papadopulo; culte si instructione Calimachi; resbelu colon. Duca. —

Cas'a intardiarii Nr. acestuia e, ca fui silitu a inlocui altu tecstu in locuiu celui opritu.

Blasiu 20 Oct. 1868.

In 29 Ianuariu am fostu se-su de liberalitatea piósa, cu care M. Sa Domnitoriulu Carolu I. si guvernulu Romaniei au venitu in ajutoriulu bescericeloru misere din archidieces'a nóstra.

Am disu atunci, ca metropolitulu Siuluiu, dupace i a venitu ofertulu guvernului romanu, a intrebatu pre guvernulu tierei, de póte primí, séu ba. Guvernulu de aici a padita tacere infundata; au trecutu septemane, au trecutu luni, si nu a respunsu nimicu la intrebarea acesa; de si dupa mórtea lui Siuluiu s'a reimprospetatu inca una data.

Eu am lustu tacerea acesa derepta dovéda, ca guvernulu tierei nu are nimicu in contra acceptarei aceloru ajutórie oferite bescericeloru nóstre. Orice omu cu minte ar fi judecatu totu in modulu acel'a.

Dara alt'a este judecat'a ómeniloru cu minte, si alt'a este judecat'a ministeriului pestanu.

Metropolitulu Siuluiu adresase scriórea sa dela 19 Aug. 1867 catra guvernulu Transilvaniei, ce-si are scaunulu in Clusiu. Asemene facuse si consistoriulu la 23 Nov. — Lucrulu remase nitatu, ma precum se aude, una data chartiele tienetórie de obiectulu acest'a se si perdusera.

Cine le-a perdutu, cine le-a aflatu, nu se scie in Blasiu. Destulu ca in primavéra consistoriulu de sici se pomenesce cu una chartia presidiala a d. ministru Eötvös cu d. 30 Martiu,

D. ministru espune la inceputulu scrisórei acesteia, ca regimulu de nici din ocasiunea ofertului aceluia, s'a pusu in negotiatione cu regimulu Romaniei, — resultatulu este promisiunea data din partea regimului Romaniei, ca pre venitoriu avendu cugetu de a mai imparti asemeni ajutórie va respectá drepturile internationali si va pune in lucrare ajutoriule sale prin midilocirea guvernului tierei. Dupa aceste premise impotentiese pre vicariulu a primí si imparti banii darniti de regimulu Romaniei (se cadea, se dice: de M. Sa Domnitoriulu Carolu I.)

Asia responde d. Eötvös la intrebarile puse dela Blasiu, — si respunsulu acest'a se da dupa unu restempu de 8 luni de dile!

Adica ajutarea catorva biete de beserice romane cu vestminte si alte aparate pentru cultulu divinu, cum si cateva antisióre, sub manile guvernului nostru a crescutu la una intrebare destulu de momentósa, spre a deschide asupra'i negotiari intrenationali.

Si guvernulu pentru ajutarea besericeloru nóstre a dusu in capetu negotiarile aceste, inse dorere, intr'unu modu cá acel'a, de obiectulu principale, cu care eră se ne ajutamu, s'a invaluitu printre chartiele ministeriului din Pest'a si s'a perdutu.

Ca d. Eötvös in scrisórea sa dela 30 Martiu impotentiese pre Blasiani numai la primirea baniloru; éra de acceptarea aparateloru pentru c. ddiecesu tace, de si intrebarea metropolitului Siulutiu se facuse pentru aparatele oferite de guvernulu Romaniei.

Inse consistoriulu din Blasiu considerandu, ca besericele nóstre cele in lipsa suntu nenumerate, n'a voitu a suferí, cá ajutoriulu piosu alu Romaniei se li se subtraga.

Deci la 18 Aprile a. c. de nou s'a adresatu catra d. ministru Eötvös si a cerutu, se midilocésca dara pre cale internationale venirea aparateloru oferite pentru ajutarea besericeloru nóstre, si a impartasi guvernului Romaniei cá respunsu la scrisórea acelui dela 12 Iuliu 1867, ca lipsa de vestminte sacre si potire in archidiecese e cu multu mai mare, decatu se póta sperá, cá órece liberalitate ar' póte o sterge dintru una data, — pentru acést'a ordinaristolu se retiene si nu slatoru una lista cuprindiatória de numele bereericeloru lipsite; si obiectele trimise le va imparti, pre unde lipsa va fi mai orgente, si la timpulu seu va face arstare despre besericele impartasite.

Dela datulu acestei scrisori au trecutu siese luni de dile si totu nu mai vine nici unu felin de responsu.

S'a perdutu ea, cá si in anulu trecutu? séu este negotiulu acest'a internationale statu de complicatu, in catu recere negotiari mai indelungate, decatu pacea dintre prusi si austrisci? eu nu scin, ce se tienu; dara suntu óameni, cari scin. Spereu, ca acestia voru luminá lucrulu — si mai multu sperú, ca cei dela potere in urma voru recunósce, ca este politica smintita a ne despoiá besericele de fruptele piosei liberalitati a fratiloru nostri de preste munti.

Regimulu tierei acesteia este destulu de liberalu intru a insintá scólele, institutele si confesiunile unguresci. Scólele si institutele romane nu au primitu pana acum nici una dovada de liberalitatea loi. Dóra nu tinde ela intru acolo, cá se ne arate, cumca are plecarea binevoitória de a impedecá dela noi si binefacerile altor'a?

X*).

UNGARI'A Tocma vedemu dintr'o depesia telegrafica, ca in 24 s'a primitu in camera la ordinea dilei proiectulu despre natiunalitati, si ca dlu dep. Elia Macelariu a facutu propunere, cá pertractarea legei unionei se se amane si se se conchiame diet'a Ardéiului.

Au intratu in dieta si deputatii Croatiei condusi de Vukanovich, cari intre salutari si dedera mandatele si urmá verificarea. — Publicamu dar' si noi dupa „Feder.“ proiectulu modificatu prin une stramutari ale lui Deák.

PROIECTU DE LEGE

despre egal'a indreptatire a natiunalitatiloru, dupa testulu comisiunei centrale.

Egal'a indreptatire, de care se bucura cetatianii Ungariei de orice natiunalitate, si fara diferintia, in privinti'a drepturiloru politice si cetatianesci, cade sub dispusetiuni anumite numai in privinti'a intrebuintiarei in oficiu a limbeloru usuate in tiéra, si numai intr'atat'a, in catu recere unitatea tierei, posibilitatea si oportunitatea guvernarei si a administratiunei, precum si postulatele justitiei rapedi si punctuale. Tocmai pentru acést'a:

§ 1. Fiacariu cetatianu alu tierei i este ertatu a immanuá in limb'a sa materna esibitele adresatu comunei proprie, deregatoriei bescricesci si jurisdictiunei, organeloru acestor'a si guvernului de statu. In adresele adresate altoru comune si jurisdictiuni, séu organeloru loru, are a intrebuintiá séu limb'a oficiala de acolo, séu limb'a protocolaria a respectivei comune si jurisdictiuni, séu un'a dintre limbele loru protocolarie. Usulu limbei pre terenulu legislatiunei 'in regulédza §§ 14 si 21.

§ 2. In adunarile comunale, besericesci si jurisdictiunale fiacare dintre cei indreptatiti a vorbí -si póte intrebuintiá liberu limb'a sa materna.

§ 3. Precum a statu pana acum in voi'a facarui cetatianu singuraticu alu tierei, asia compete si pe viitoriu totororu comuneloru, besericeloru si comuneloru besericesci dreptulu, de a'si infiintiá institute de invetiamentu inferiore, midilócie si superiore, din midilócele proprie séu pre calea asociatiunei. Spre scopulu acest'a, si spre scopulu infintiarei altoru institute pentru insaintarea limbei, artiloru si scinteloru, agriculturei, industriei si comerciului, cetatianii singurateci si tierei se potu aduná in societati si reuniuni, sub inspectiunea guvernului, potu face statute, si potu procede in sensulu statuteloru intarite de guvernu, potu aduná unu fondu de bani si'lu potu administrá érasi sub inspectiunea guvernului si corespundistoriu recerintieloru legale ale natiunalitatii loru. Institutele de educatione, si alte institute infiintiate in modulu acest'a, — scólele inse numai sub conditiunea observarei prescriseloru, cari regulédza instructiunea publica — suntu egalu indreptatite cu institutele de statu de asemene calitate si de rangu egalu. Limb'a instituteloru private si a reuniuniloru o statoresce fundatorii. Pentru societati si institute infiintiate de societati in privinti'a uselui limbei, sierbescu cá indreptariu dispusetiunile Siei 1.

§ 4. Comunele besericesci potu statorí dupa placu limb'a, in care se se duca cartile si se se administrezze afacerile besericesci, pre langa sustienerea drepturiloru superioriloru sei; asemenea potu statorí in scólele loru limb'a de instructione, intre marginile legei scolarie.

§ 5. Corporatiunile si deregatoriele mai inalte besericesci 'si determinézza insasi limb'a desbaterilora, a protocoluloi, a conducerei negótieloru si a comunicatiunei cu comunele loru besericesci; in atari casuri, in cari jurisdictiunile besericesci cá jurisdictiuni, 'si substerno protocólele guvernului tierei pentru inspectiunea suprema, déca acelea nu suntu compuse in limb'a oficiala a statului, trebue se se tramita si una traducere maghiara. Déca beserice si deregatorie supreme besericesci comunica un'a cu alt'a, au a intrebuintiá limb'a oficiala a statului séu limb'a acelei beserice, cu care comunica.

§ Judecatoriele besericesci superiore si supreme au se intrebuintieze, in esibitele adresate guvernului statului, limb'a loru de manipulatiune séu cea protocolaria si colateralu limb'a oficiale a statului, in esibitele adresate jurisdictiuniloru; limb'a statului, séu un'a din limbele protocolarie, déca suntu mai multe; — comunele inse au se intrebuintieze, in tóte stingerile loru oficiali ou guvernulu séu facia cu jurisdictiunile loru proprie, limb'a oficiale a statului séu limb'a loru propria de manipulatiune, éra facia cu alte jurisdictiuni: un'a din limbele protocolarie ale respectivei jurisdictiuni.

§ 7. Adunarile comunali 'si alegu ele insesi limb'a protocolaria si de manipulatiune.

§ 8. Oficialii comunali au a se folosí, in coatingerile cu locuitorii comunei, de limb'a acelor'a.

§ 9. Comunitatea póte folosí in esibitele adresate jurisdictiunei ei proprie, organeloru acestei jurisdictiuni si guvernului, limb'a statului séu limb'a sa propria de administratione, éra in esibitele adresate altoru jurisdictiuni si organeloru acestor'a, limb'a oficiale a statului séu un'a din limbele jurisdictiunei respective.

§ 10. Protocolele jurisdictiuniloru se duca in limb'a oficiale a statului, pre langa acést'a inse ele se potu duce si in facare limba, care o poftesce de limba protocolaria celu pucinu a 5-a parte a membriloru comitetului, séu corporatiunei, care representéza jurisdictiunea. Ocurendu divergintie in deosebitele tecste, tecstulu unguresc decide.

§ 11. Pre terenulu administratiunei interne, oficialii jurisdictiuniloru au a se folosí de limb'a oficiale a statului; in catu inse acést'a ar' fi impreunata cu grentate practica pentru o jurisdictiune séu alt'a, ori pentru unulu dintre oficiali, se se póta folosí exceptionalminte si de órecare limba protocolaria a jurisdictiunei; inse reporturile si actele loru au de a se tramite si in limb'a statului, de cate ori considerationi asupra inspectiunei de statu si a administratiunei publice o pretindu acést'a.

§ 12. Deregatorii jurisdictiuniloru au a se folosí in stingerile loru, oficiali cu comunele, conventele, jurisdictiunile mai inalte besericesci, reuniunile, institutele si particularii de sub ater'a activitatii loru oficiali, in catu se póte de limb'a acestoru din urma.

§ 13. Intre sine si scrisorile adresate guvernului, jurisdictiunile se folosescu de limb'a oficiale a statului, inse colateralu voru potè intrebuintiá si ori care limba, care o folosescu in protocólele loru.

§ 14. Fiacarele locuitoriu alu tierei, in casurile candu, fara intrevenirea vreunui advocatu, ori cá acusatoriu, acusatu, séu petitionatoriu, in persóna séu prin vreunu mandatariu alu seu, rechiama séu e in dreptu de a rechiamá scutulu legiloru si ajutoriulu judiciale, este indreptatitu a se folosí:

a) in intre judecatoriei comunitatii sale de limb'a sa materna,

b) in intre judecatoriei altei comune, de limb'a administratiunei séu protocolului respectivei jurisdictiuni.

c) in intre judecatoriei din cerculu seu propriu, de limb'a manipulatiunei interne, séu protocolaria a comunitatii sale proprie;

d) in intre altoru judecatórie, fia aceste din jurisdictiunea sa propria séu din un'a jurisdictiune straina, va avé a se folosí de limb'a protocolaria a jurisdictiunei, de carea se tiene judecatori'a respectiva. (Va urmá.)

In siedinti'a din 19 a casei deputatiloru min. Andrássy repórta, ca Mai. Sa a sanctionatu legea despre impacarea Croatiei cu Ungari'a, care se si cetesce si promulga.

Acum se luá la ordinea dilei proiectulu de lege despre institutiunea poporale; Zsedényi si Tisza combatura in catuva proiectulu comisiunei, inse 'in primira cu totii de basea desbaterei speciali si se si primira mai multi §§i in acésta siedintia.

In sied. din **21** Nov. deputatii romani ér' resoluti se luptara in contra tendentiei de maghiarisare, ce care se impune limb'a maghiara cá studiu obligatu in scólele poporali mai mari de limb'a nemaghiara.

Babesiu spune intr'o cuventare mai lunga, cumca elu -si tiene de ocu mai santa detorintia patriotica, a'si redicá graiulu totu de un'a de cate ori vede, cumca se intentionéza votemarea principiului de dreptu egalu si de reciprocitate, si cumca in §§ 64, 74, 88 si 111 afla astfelu de votemare pe facia, fiindcea in acei §§ se dispune, ca in scólele popórale mai inalte, precum si in scólele civice si preparandiale, pre catu intr'acelea limb'a de instructione n'ar fi cea maghiara, se se propuna si limb'a maghiara, éra la maghiari numai incependu dela alu treile cursu, se se propuna limb'a germana, prin cari dispusetiuni pentru scolarii de natione maghiara se formeza favoruri de natur'a unui privilegiu: fiendcá emendamentulu, ca in locu de limb'a maghiara se se dica pentru tóte scólele fara diferintia de nationalitate si confesione asia:

„Inca o a dóa'a limba, si adica un'a, care dintre cele unitate acolo, va corespunde mai multu lipsei poporului si se va alege prin autoritatea comunale.“

Mai departe diu Babesiu observá, ca dispusetiunea ce norméza cá in aceste scóle populari se se propuna „istori'a si geografi'a universale

---

*) La rondulu nostru este se intrebamu de dlu ministru Eötvös, ca óre colectele cele multe, adunate prin Ungari'a pentru pretinsii maghiari, ce se dice a se fi adunatu in Romani'a, provocatu-au de vreo cestiune internationale, cá si acest'a? Noi scimu, ca pre romanii de dincolo nu pré multu i dóre capulu pentru atari lucruri de pietate, cari nu potu se cada in sfer'a politicei, decatu la nesce óameni, cari avendu inaintea ochiloru nisce visiuni nerealisabili, se temu de frundia si de érba, si facu din unu tientariu armesariu. —

Red. „Feder.“

si a patriei", asemenea este manea si spre scaderea nationalitatiloru nemaghiare, fiindca istoricii maghiari s'au dedatu a scrie istori'a patriei tôte in forma de istoria a natiunei maghiare; dar' natiunile nemaghiare ince si au geografi'a si istori'a loru propria natiunale; si este dreptu si necesariu cá copiilorn si copiilorn-se loru se propuna si istori'a, geografi'a propria a natiunei loru.

In contra acestoru propuneri se scolà dlu Colomanu Tisza, nu insa cu argumente, ci cu personalitati; disse ca — este naturalu ca Babesiu face astfeliu de propuneri, ca-ci a invetiatu scóla la nemti si — uresce limb'a maghiara; éra cumca in Ungari'a ar' mai avé istoria si alte popóra afara de maghiarii, elu acom audè pentru prima óra, ince respinge astfeliu de pretensiuni.

Se sculara apoi dnii Hodosiu, Borlea si Miletiti de spriginira propunerile lui Babesiu, a nume

Hodosiu disse cam acestea: Ou. case! Insinte de tôte trebue se constatamu la evidintia, care este scopulu acestói proiecte. Scopulu e, dupa parerea mea, educatiunea popórului, si nici decatu maghiarisarea (contradiceri). Cultur'a inse este universala, dens'a nu e defelu unu dreptu exclusivu alu nationei maghiare, prin urmare este la fiscare natiune si dreptulu si detorinti'a si posibilitatea de a se cultivá in limb'a sa materna, unmai asia se póte afirmá, ca proiectulu acest'a nu tientesce maghiarisare.

Miletiti spune lui Tisza, ca istoriele nationali ecsista si ca vorbescu despre trecutulu acelor natiuni, pecari istoricilor unguresci le place a le trece cu vederea.

Borlea basandusse pre legea sanctionata de curundu in cas'a romanilorn ortodocsi, dice ca acea lege ne garanta autonomia, prin urmare in afacerile nóstre scolare vomu dispune dupa legea sanctionata. A asteptatu argumente dela Tisza si nu personalitati, respinge acele insinuatiuni brute, ca cari Tisza de trei ani de dile se tota incérca a intimidá pre deputatii nationali pentru cá se nu coteze a spera intercsele nationiloru nemaghiare, dar' — fia convinsu ca nu'si va ajunge scopulu.

In fine Babesiu cá propunatoriu spune cssei, ca — contra datelorn si principieloru provocate de elu, nu s'a aduss si nu se póte aduce nici unu argumentu, cu atat'a mai pucinu vreunu argumentu rationabilu, si pentru acesa si sustiene cu tôta virtutea propunerile; éra la atacurile personali a dloi Tisza respunse, ca — nu scie in care scóle parlamentaria le-a invetiatu acelea (ecomotu).

La votare, zbia vr'o doi maghiari stetera pentru emendamintele lui Babesiu si asia ele cadiura, dar' — nu combatute cu argumente, ci respinse cu potere preponderanta.

La § 74, carele prescrie obiectele de propunere pentru scólele civice, dlu Babesiu si-a repeti propunerea in privinti'a limbei a dóu'a; dar' — firesce, si aci propunerea lui cadiù.

Asia li pasa dloru stepanitori de drepturi, principie, argominte, candu acele suntu in partea natiuniloru nemaghiare! dice „Alb."

Deputatii romani toti tienura conferintie in cas'a uniunei Transilvaniei cu Ungari'a, in cari Dr. A. Mocioni facù propunerea, cá primindusse de puncta de mancare interesulu poporului se se deduca resolutiunea: Ca dieta Ungariei unilateralminte nu póte deslegá cestiunea uniunei, ci numai prin conlucrarea unei diete a Transilvaniei, compusse asemenea cá si a Ungariei din representantii si poporului.

Acésta propunere a fostu salutata cu viua placere mai din tôte partile, si asia s'a emisu o comisiune constatória din toti patru domnii projectatori, pentru a stilisá formalminte unu proiectu de resolutiune dupa propunerea dlui Dr. Mocioni si Hodosiu, completand'o, — pre catu ar' gasi cu cale, si cu argominte din celelalte propuneri.

Comisiunea si-a facutu detorinti'a cu totu zelulu si devotamentulu recerutu, si indata in conferinti'a de mercuri dupa amédiadi a supusu elaboratulu seu discusiunei plenarie, candu dupa desbatere lunga si scriósá, acestu elaboratu s'a primitu cu majoritatea precumpanitória de voturi si totu atunci s'a si subscrisu de cei mai multi domni deputati, insarcinandusse dlu Bohatielu cu propunerea si recomandarea lui in cas'a representantiloru dietei ungaresci, éra ceilalti domni ingagenduse pentru sperarea si sustinerea lui. —

Acestu elaboratu are intre vr'o 20 sub scriptiuni si pe serbulu Miletiti si rutenulu Dobrzansky. —

Delegatiunile imperiului austro-ungaresc-si au deschisu siedintiele in 16 Novembre, ambe in Pest'a, cea austriaca prin Kaiserfeld, ér' cea ungaréscá prin Somsich presiedintele ei care in cuventarea de deschidere disse, ca institutulu delegatiuniloru este unu postulatu alu momentului si nu va poté scapa de necesitatea perfectionarei, a desvoltarei si a modificarei; inse pana candu o lege, trebue se se tiena fiscare de ea. Ministrulu Beust cancelariulu arata dorinti'a, cá conchiamarea delegatiuniloru din Pest'a se servésca spre intarirea, dar' nu spre slabirea legaturintii comune; ér' ministrulu de fin. Becke presenta bugetulu comunu, apoi se impartira delegatiunile in comisioni. —

CARTEA ROSIA.

Cancelariulu imperiului br. Beust a pusu si cartea rosia pe mésa delegatiuniloru, ca cuprinde 139 acte. Cu privire la Orienta cartea rosia dice, ca Austri'a nisuiesce a sustiené pe Turci'a in starea presenta, ér' facia cu Romani'a referendu celea, ce le cetiramu prin „Tiér'a", despre insurectiunea Bulgariei, despre formarea voluntariloru, la impedecarea cararu regimulu Romaniei s'a purtatu pre lunceda, si in fine armarea, punerea la cale a mesuraloru ostasiesci si adunarea armeloru se aduca insinte cá periculu, care aru poté fi stricatiosu Principatelorn unite, déca nu se voru contieni intre marginile tractatelorn internationale, carele le da pusetiunea privilegiata, fara de care nu'si potu intemeia libertatea interna, prosperarea locuitoriloru, cum o potu face acuma. Regimulu Maiestatei Sale imperatesci si regesci ap. e departe de a deduce din miscarile cele vine, ce esu la lumin'a dilei in principate, vreo frica justificata pentru contiurbarea violenta a pusetiunei lorn catra Pórta séu a relatiuniloru vecinesie; totusi se afla in sciinti'a deplina, catu e de necesariu a urmari desvoltarea pusetiunei lucruriloru la marginele nóstre cu ochi vighiatori, si regimulu Maiestatei Sale se va conduce intru implinirea misiunei sale numai de acele privintie, care le pretindu pastrarea demnitatii si a securitatii monarchiei, apararea auditoriloru lui si sustinerea legaturintieloru inchiatate prin tractatu. —

CROATIA.

In 16 readunandusse diet'a regatelorn Dalmati'a, Croati'a si Slavoni'a fara a avé majoritatea de 63 votari, affandusse numai 54 deputati, presiedintele Vukasovics totusi disse, ca se afla de facia mai multi de diumetate; nici Dalmati'a nici Fiume nici frunturiale militari nu erau representate. Se ceti rescriptulu imperatescu asupra Fiumei, care enuncia nedependinti'a Fiumei, cá sub Maria Teresia: „Separatum s. regni coronae adnexum corpus", reportarile si unu telegramu alu presiedintelui dietei Ungariei sunatoriu, cumca s'a primitu actulu de impacare.

In 17 s'a si pusu la ordinea dilei rescriptulu reg., cu calcarea regulamentului ce o imputà dep. Stojanovics, elu dice, cumca primirea cu bloc fara desbateri a rescriptului regescu este periculósa, pentruca prin astfeliu de procedere Fiume si ar' perde nedependenti'a si ar' inceta a fi parte intregitória a Croatiei, si propune, cá partea rescriptului regescu, care privesce la Fiume, se se respinga prin una adresa catra coróna. Dupa mai multe pro si contra, intre cari s'a disu si acea, ca Fiume numai in 1848 s'a anecsatu cu fortia la Croati'a, se procese la votare si rescriptulu reg. se primi din cuventu in cuventu si asia mandatarii croati, fiumani si ungureni voru aplana acésta diferintia.

Cronica esterna.

ROMANI'A Respunsu la epistol'a vizirului Asli-Pasia, adresatu nu vizirului, ci ministrului de esterne alu imperiului otomanu de catra generalulu Nicolae Golescu, ministrulu afaceriloru straine alu Romaniei.

Escelentia!

Éra de datori'a mea de a respunde imediato la epistol'a, pe care Altetl'a Sa Asli-Pasia a adresatu-o directu suverauului meu, cu dat'a 10 Septembre 1868, si rogu pe Escelentl'a Vóstra a fi bine incredintiata, ca m'asiu fi grabitu a mi implini acést'a datória cu acceasi grabire cá de obicinuitu, déca continutu depesiei sale nu me ar' fi plecatu a crede, ca este oportuno a lasá se tréca catuva timpu.

In adevero intrebarile ce ni se facsu in acést'a depesia erau aceleasi ce ni se facusera deja la inceputulu miscarei bulgare, si ceor'a guvernulu Altetiei Sale Serenisime, principele Carolu, respunsesse in modulu celu mai grabnicu, si celu mai categoricu. Póte ca eramu in dreptu a crede ca, dupa dechiararile cele mai formali din parte-ne si dupa mesuri energice ce amu luatu atunci, candu s'au produsu acele incercari de agitare, guvernulu M. S. Sultanului n'ar mai fi data ascultare unoru denunciari, cari nu mai potu avé altu scopu decatu de a turburá bun'a intielegere intre dóue tieri atatu de strinse legate, si a ale caroru interese le facu o detória de a inlatorá orice germenu de neintielegere.

Déca numai astadi vinu a dá Escelentiei Vóstre lamuririle pe cari Altetl'a Sa Asli-Pasia le cere, este pentruca cu catu se pucese mai multe ingrigire a desteptá neintielegerile intre noi, cu atatu ni se pare mai cuviintiosa cá, mai nainte de tôte, urmarea portarei nóstre fatia cu guvernulu otomanu, se'i dè mai anteiu o nóua proba despre sinceritatea dechiarariloru nóstre.

Altetl'a Sa a credintu, ca póte intemeiá o judecata echitabile a acteloru nóstre, pe opiniunea catoruva diuarie din tiéra; dar' Es a datu in adevero o pré mare importantia anunciariloru lora; si ne pare reu, ca guvernulu M. S. Sultanului a fostu impresionatu de densele. Escelentl'a Vóstra este pré luminata spre a nu sci, ca in tierile, in cari ecsiste libertatea presei, asfurmarile diuarielorn opositionei nu potu fi primite decatu cu cea mai mare reserva si nu sunta probe conchisatórie contra unui guvernu.

Asia este necesecto, ca au fostu bande, cari s'au organisatu in modu facisio pe teritoriulu romanu si cu complicitatea functionariloru guvernului. Singurulu fapt ce s'a produsu este trecerea nopturna a unei singure cete de o suta cincidieci de omeni, care a provocatu mesurele activo, pe cari le amu facutu indata cunoscute.

Guvernulu A. Sale Serenisime, principele Carolu, n'ar fi cu legitimitate responsabile de acést'a incercare de agresiune (echauffoare), precum nu póte fi responsabile guvernulu M. S. Sultanului de bandele bulgare ce s'au formatu pe propriulu seu teritoriu, cu tôta priveghiarea autoritatiloru musulmane; precum nici guvernele prussiane, austriace si turcesci n'au potutu fi banuite de instigatori séu spectatori complacetori si bandeloru plecate dela densele in timpulu insurectiunei polonese; precum nici guvernulu austriacu n'au fostu acusatu de nelesalitate catra Sublim'a Pórta pentruca cu ocasiunea unoru evenimente de acesi natura in Bosni'a, insurgentii au primitu intariri din tierile austriace. In adevero, nimeni n'a cugetatu atunci dupa catu scimu cu pucinu, a dice, ca insurgentii erau organisati cu complicitatea séu cu autorisarea guvernului Mai. Sale apostolice.

Déca guvernulu M. Sale Sultanului ar' fi fostu mai bine informatu, in locu de a fi indusu in erore prin nesce insinuatiuni cari, déca sunta ostile Romaniei, avemu dreptulu se credemu, ca nu sunta mai avantagióse Sublimei Pórta ei insasi, elu ar' fi facutu dreptate guvernului Altetiei Sale Serenisime principele Romaniloru, si n'ar fi avutu recursu la poterile garante a caroru ingerintia, cu tôte ca nu se póte nimeni indoi de solicitudinea lora pentru ambele tieri, n'ar poté fi iase de natura a mantiené increderea absoluta ce ar' trebui se ecsiste intre noi. Asemeni demarsie sunta resultatulu unei órecare neincredere, dupa cum insusi A. Sa Asli-Pasia n'o ascunde.

Din contra convictiunea ce n'amu incetatu de a avé in privinti'a avantagieloru comune ce trebue se ne procure o intimitate necormata, a facutu ca, cu tôte informatiunile ingrigitórie ce ni au fostu date in privinti'a dispositiuniloru Sublimei Pórte catra noi, nu numai nu ne-am adresatu catre poterile garanti, dar' am respinsu asemene acomóte cu indignare, ca-ci n'amu uitatu, ca suverauii cei mari si Turcici au fostu mari mai cu séma pentruca respectau cuventulu lora si tractatele.

Altetl'a Sa amintesce increderea ce a avutu guvernulu M. Sale in dechiararile asecuratórie ale dini Golescu. Cotezu a sperá, ca acesa ce s'a petrecutu de atunci, adica nereinoirea pe tiermulu stangu alu Dunarei a nici unu faptu, care ar' fi potutu nelinisti frontarí'a turca limitrófa, a facutu pe Altetl'a se se revia la cele d'anteiu impresiuni de incredere.

Catu despre anchet'a, la care amu facutu se se procéda, trebue se observezu, ca cerceta-

rile se facu ací de catra autoritatile competinti, ca curtile si tribunalele se pronuncie, si ca la sfirsitu actele devinu publice, astfelu dupa cum se urméza in tóte tierile unde justitia e cu totulu despartita de administratiune. Inculpatii suntu in inchisóre si procesulu se va face fara intardiare. Guvernulu Maiestatei Sale Soltanulu póte avé chiaru de acum scésta anteie si superiora satisfacere de a afla, ca cercetarile conscriintióse ce amu facutu nu ne-au descoperitu nóue motive de ingrigire, si de a vedé, ca frantariele imperiului n'au mai fostu nelinistite din acésta parte.

In cesa ce privesce garantia, cá Romani'a se nu devia focariulu faptatoriloru de turburari, nu este nevoie se reamintescu ingagiamentele Suveranului meu facia cu Maiestatea Sa Soltanulu; ca ei oprindu uneltiri perturbatórie in Romani'a, este a garantá mai multu inca Romani'a decatu staturile vecine, si nefacendu acest'a, guvernulu Altetiei Sale Serenisime, principele Carolu, ar' lipsi nu numai onoru ingagiamintе de onóre, ci si detoriei lui, cea mai imperiósa catra tiéra.

In privinti'a mesureloru luate, voiu adaugá, ca vigórea ce amu pusu in aspravighiarea intregei linie a Dunarei, un'a din cele mai dificile, statu prin intinderea sa catu si prin numerósele sale insule „si activitatea ce punemu a ne inarmá, pentru a poté in orice impregiurare aperá mai bine neutralitatea teritoriului romanu", ne au parutu garantiele cele mai scrióse ce ar' poté dorí Sublim'a Pórta. „De aceea speramu, ca prafulu de pusca, care acum in urma a fostu opritu", póte din erore, „ne va fi liberatu tara intardiare", si ca ordine oficiale voru fi date pentru a se lasá se trécа armele ce amu declaratu, ca voimu se le aducemu prin Turci'a.

Romani'a posiede adi tóte conditiunile teritoriali, politice si sociale pentru a poté prosperá si a fi fericita; ea n'ar avé a castigá nimicu déca si-ar' fi din contra a espune presentele si a compromite cu nepradiutia viitoriulu seu.

Alta data, candu aceste conditiuni lipsiau Romaniei, candu aveama de capu alu guvernului nesce principi carii, prin origines, traditiunile si natur'a poterei loru chiaru erau jucari'a partiteloru din intru, si „supusi prin urmare influintieloru straine, in cari cautau punctulu loru de sprijinu", poterile vecine poteau banoi pe Romani de incercari sdrobóse.

Inse acum, candu suntemu in conditiunile dorite si candu avemu de Suverandu unu principe, care apartiene celoru dóue mai ilustre familie domnitórie ale Europei, si care se sprijina nu pe privilegiulu unei clase, ci pe iubirea poporului intregu; Sublim'a Pórta póte fi secura, ca nu guvernulu Altetiei Sale Serenisime principele Carolu „se va lasá balot'a de influintie straine", dar' ca din contra nu iè si nu va loá regul'a sa de portare decatu „din interesele nationali", ce „le va sci aperá in orice ocasiuni", recomendu cu scrupulositate credintiosu tractateloru, cari au asecuratu ecsistinti'a autonóma a Romaniei.

Ni place a nu ne indoí ca, dupa aceste france si leale esplicari din parte-ne, Maiestatea Sa Soltanulu ne va urmá acea solicitudine binevoitória, pe care a resmintitu-o Alteti'a Sa Aali-Pasia, cerciа i vomu dá totudeun'a celu mai innaltu pretiu.

Binevoiti a primí etc.

„Rom." (Semnatu) gen. Nic. Golescu.

— Cu concursulu paternicu alu multora se va tiené 16 Nov. c. v. in localulu societatii de arme unu balu fórte straluciu in favórea scopului societatii. Er' Atheneulu romanu sectiunea literelor si beleloru arte va tiené siedinti'a in 23 Nov. c. v., unde va fi la ordinea dilei: midilócele cele mai nimerite pentru desvoltarea musicei si a arteloru in genere intre romani. —

— In 15 Nov. se deschide sesiunea corpuriloru legislative. — Mari'a Sa Domnitoriulu a calatoritu pe linia Bucuresci-Ploiesci, unde o multime de ingineri si lucratori se afla ocupati cu lucrarile de terasamentu alu drumului de feru. —

Unu telegramu dela Constantinopole din 23 Nov. ne descopere impregiurari scrióse, cumca solulu rusescu Ignatieff a protestatu la Pórt'a in contra arestarei supusiloru rusesci in obiectulu conspiratiunei, ce se descoperise mai dennadi. Not'a lui insiste pentru stricta observare a stipulatiuniloru. Ore nu ca Menzikoff in 1853? Solulu americanu a protestatu totu in acestu obiectu in contra arestarei supusiloru americani. — In Itali'a partit'a actiunei incepe a face demustrationi pe strate, precum se intemplá in Florenti'a, armat'a inse n'a lasatu turburarea linistei si s'au facutu numai arestari. Garibaldianii érasi vreau se mérga la Rom'a. —

Berlinu 19 Nov. „Gazet'a Germaniei de Nord" (diariu semi-oficiale) desminte novel'a respandita de foile vieneze, cumca Prusi'a ar' fi comunicatu puteriloru, fia prin depesie circulare, fia prin scrisori confidentiali catra agentii sei diplomatici principiale politicei sale in privinti'a Romaniei. Dis'a fóie adauge, ca Prusi'a n'are nici unu motivu pentru o manifestatiune relativa la politic'a ea si la acea a ce lorulalte puteri. Ea nu voiesce nimicu altu de catu a veghea asupra ecsecutiunii tractatului dela Paris.

Berlinu 20 Nov. Camer'a deputatiloru a adoptatu resolutiunea relativa la libertatea perfecta a tributei, dupa ce guvernulu declarase consimtiementulu seu.

Parisu 19 Nov. „Monitorul", in buletinul seu, dice: Talleyrand, reinturnandusе la Petersburgu, au fostu primitu de imperatóre, caro se felicita de spiritulu pacificu si de simtimentele de bunavointia ce animéza personalmente pe suveranii Europei.

Londr'a 20 Nov. Alegerile parlamentului cunoscute pana acum suntu: 231 liberali, 149 conservatori. — Disraely si Stanley au fostu alesi, Russell a cadiutu.

Madridu 19 Nov. Ordinea domnesce pretutindeni, afara de Toledo unde ovrierii au facutu órecari turburari.

Petersburgu 20 Nov. Agenti'a telegrafica-rusa respandesce nuvel'a din Constantinopole, ca Pórt'a armeza sub pretecstu de periculе imininti in Romani'a.

York. Flot'a americana a primitu ordinulu de a merge la Asomptiune spre a cere reparatiunea pentru ofens'a drapelului uniunei. —

Varietati.

— „ARCHIVU" pentru filologia si istoria Nr. XIX are cuprinsu importantu: Sistem'a ortografica; Date de terra Blacorum; Calatori'a archeologica de Desjardins; Societatea academica romana; Fragmente inedite si notitie diverse intre cari-si acésta:

Mai deunadi, foiele din Romani'a si dupa ele celelalte romanesci, scriau: Ca vaporulu francescu Magician aduse nu demultu la Galati mai multe petre cu inscriptiuni latine, aflate intre Macinu si Chirsov'a; si adaugu: Ca inca insinte de 6 ani s'au aflatu totu acolo, din a caror'a inscriptiune s'a constatatu, ca vechi'a cetate Trosmis ar' fi fostu asiediata la ruinele din satulu numitu. Una impregiurare se dice curiósa, ca din cele 7 petre aflate acum 6 ani, cinci spunu se fia redicate de catra senatulu de Trosmis (ordo Troesmensium), ér' din ceste aflate acuma nici una nu amentiesce acestu municipiu. De unde se nasce intrebarea, déca si acesta mai de curundu provenu totu dintru unu locu cu cele mai demultе. Inse intru amendóue, se face amentire de legiunea V. Macedonica, de care se scie, ca mai tardiu (dupa esirea din Daci'a vechia sub Aurelianu) a statiunatu inderept'a Dunarei. Din acelesi petre se cunósce, ca acolo a statiunatu si legiunea XII fulminatrix. Corespundintele crede a fi de doritu, cá se se iè copia depre aceste inscriptiuni, insinte de a se tramite in Franci'a, si a se comunicá societatei academice din Romani'a. Ceea ce si noi amu dori. —

Nr. 1499 1868. 2—3

Escriere de concursu.

Pentru unu stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Klein de Muntiu, prin acest'a pana in 15 Decembre a. c. st. n. se escrie concursu.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurá aceli teneri studenti, cari au in studia clasea generale I. cu eminentia si portare morale buna, dintre cari voru avé preferintia, celi cari suntu consangeni cu piulu fundatóre repausatu, cari in poterea literiloru fundationali -si voru poté face studiale sale la ori si ce institute de invetiamentu din tiéra, pre candu dela celi neruditi cu fundatorele se cere cá se si faca cursulu loru de invetiamentu exclusivu numai la institutele de invetiamentu din Blasiu.

Cererile concursuale cu recerutele documente instruite concurentii au de a si le susterne sub insemnatulu consistoriu metropolitanu.

Blasiu 9 Novembre 1868.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat.
de Alb'a Iulia.

ARATARE.

Cu acesta am onóre a face aratare cu tóte stim'a, cumca am deschisu in strat'a Caldararilоru Nr. 504 facia cu intrarea in strat'a Franciscanilоru, unu depositoriu din productele mele, care sunt fórte bine asortite

Pelarii de cavaleri si dame

de cele cari se tienu de resortulu meu. Oferescu in deosebite calitati:

Pelarii de cavaleri dela 2 fl. pana la 5 fl. bucat'a.

Pelarii de dame ornate, dela 1 fl. 80 cr. pana la 2 fl. 30 cr.

Pelarii de dame ornate (gatite), dela 4 fl. 50 cr. in susu.

Si ieau asuprami reparatori cu pretiuri eftine si adiustare prompta. Me rogu de increderea favorabila, ca eu me voiu sili totudéuna a justifica increderea ce mi se va da.

Brasiovu 31 Octobre 1868.

Iosifu Szendy,
pelariariu.

3—3 g.

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

unicului medicamentu escelente contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei botelie originale cu capsula de cusutoria si sigiliu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. la Brasiovu se afla in depositulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru", tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Sotsek negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Cauta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-Gyorgy si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia. 5

Peli de epure

in cate una si cu redicata cumpara si oferesce cele mai mari pretiuiri

Iosifu Szendy,
palariariu,

strad'a Caldararilоru Nr. 504, facisiu cu intratulu in strat'a Franciscanilоru.

2—3 g.

Ecsemplaria din Gazeta, lipsa Nrii confiscati, se afla destule. — Se póte prenumera si dela 1. Oct. —

Cursurile la burs'a in 27. Nov. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 59 cr. v.
Augsburg	—	—	117 „ — „
London	—	—	118 „ 80 „
Imprumutulu nationalu	—	88	„ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	60	„ 60 „	
Actiile bancului	—	684	„ — „
„ creditului	—	243	„ 20 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.